

Militærhistorie

Tårernes Europa

(https://mail.krigsvidenskab.dk/application/files/6416/9382/8285/Skaermbillede_2023-09-04_kl_13.38.46.png)

(https://mail.krigsvidenskab.dk/application/files/6416/9382/8285/Skaermbillede_2023-09-04_kl_13.38.46.png)

()

Titel: Tårernes Europa.

Forfattere: Lykke Friis. ^

Udgivere: Forlaget 28B, 2022.

Pris: 270 kr.

Antal sider: 306.

Anmelder: Simon Papousek.

Rating: 4/5.

I 2020 udgav Gyldendal bogen Håbets Europa i 89 billeder af Lykke Friis. Den bog handlede om afslutningen på Den Kolde Krig i 1989 med Berlin som udgangspunktet. Bogen blev anmeldt på krigsvidenskab.dk og kan ses HER (<https://www.krigsvidenskab.dk/emne/habets-europa-i-89-billeder>).

Nu er Lykke Friis aktuell med en ny bog – Tårernes Europa – som er en mere eller mindre opfølger på sin tidligere bog. 'Tårernes Europa' er Friis' egen betegnelse, og bærer i sin betydning den modsætning der er fra 1989 og dét håb dette frembragte, med det usikre og

uvisse vi står over for i dag. Det er ikke overraskende invasionen af Ukraine i februar 2022, der er omdrejningspunktet for dette nye 'Tårernes Europa'. Den pessimistiske tone er dermed slået an.

Invasionen af Ukraine bliver desuden afslutningen på Håbets Europa – det vil sige den nye start for Europa - og hvilken fremtid, kontinentet nu kigger ind i. Ukraines krig er nu også blevet vores overlevelseskrig, idet invasionen ikke blot skal ses som en invasion af Ukraine, men i ligeså høj grad et ”- angreb på den vestlige, liberale samfundsmodel, vores økonomiske velstand og princippet om, at grænser ikke ændres ved magt” (s. 13), som Friis skriver i sit forord til bogen. Det er Europas og EU's eksistens, der er på spil.

Friis nævner hertil fire ting, som gjorde, at Håbets Europa har lidt skibbrud, for nu at bruge hendes allegori:

1. Verden befandt sig ikke i en blivende orden efter Murens fald.

Navnlig ikke hvad angår Putin, som handlingslammet kunne betragte kommunismen krakelere indefra;

2. Gensidig afhængighed er ikke fredsskabende alene.

Handelsaftaler og -forpligtelser afholder ikke lande fra at nedlægge våbnene;

3. Et stift fokus på Europa er ikke nok til at sætte dagsordenen for resten af verden. Se blot på Indien, Kina og Sydafrika – er de synderlig påvirket af krigen i Ukraine?;

4. Glemsomheden over for Ukraine. Til trods for revolutioner og annekteringer, var det ikke noget, der påvirkede den (vest-)europæiske sikkerhed og øvrige dagsorden (s. 35-43).

Det er disse fire prismer, som Friis betragter Europa igennem i sin bog.

Lykke Friis inddrager sine egne betragtninger, og man kommer som læser vidt omkring. Det er interessant læsning, om de perspektiver Friis rejser ved at diskutere ungarske Orbans holdning og attitude over for Rusland og EU. Det er bekymrende, hvordan Italiens højredrejning tydeligt bliver bifaldet i Moskva. Og hvad med Tyskland, som ligger Friis' hjerte så nært? Og det er navnlig her, hun sprudler. Hendes indsigt i tysk indenrigs- og udenrigspolitik fornægter sig ikke, og hun lægger ikke fingrene imellem i hendes kritik af forbundskanslerne, som henover tid har inviteret Rusland - og ikke mindst Putin – indenfor.

Friis tager læseren med på en rejse, hvad enten det er på morgenløbeturen i Berlin, avislæsningen over morgenkaffen, i togkupeen på vej til et møde med udenlandske ministre og organisationer, som valgobservatør og meget andet, som kendetegner Friis' energiske tilgang til samtiden. Hun opholder sig ret mange steder, og får spændende og interessante perspektiver og fortællinger med sig hjem, og som hun gavmildt deler ud af i bogen.

Afslutningsvist inddrager Friis fire tests, som bliver Europas opgave at løse eller forholde sig til. Enten nu, løbende eller i nær fremtid. Det første er energipolitik og energikrisen. Hvilke konsekvenser vil dette få for de enkelte interne europæiske lande og hvordan vil de respektive lande reagere? Autonomt eller i fællesskab? Dernæst

handler det om holdningen til krigen: Hvornår vil befolkningens og politikernes tålmodighed med krigen høre op? Fødevarerkrisen bliver nævnt som den tredje. Er befolkningen villige til at betale høje priser for fødevarer, og hvordan vil den tredje verden reagere? Og endelig det uomgængelige finansielle og økonomiske aspekt, med særligt sigte på genopbygning af Ukraine (s. 240-262).

Bogen fremstår som et øjebliksbillede i denne skelsættende tid for Europa og resten af verden. Hvorvidt man er enig med Lykke Friis' observationer, opfattelser og vurderinger, må man tage hen ad vejen, mens man læser denne godt struktureret og let overskuelige bog.

Simon Papousek

